

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/124/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010613
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010613.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 12.04.2023 pod sp. zn. 35PP/22/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18.07.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, zamieťa.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/3/2018, zo dňa 22.05.2019.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z pozitívneho hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu, no nebola splnená druhá materiálna podmienka, resp. že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd dospel k záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky poukazujúc na to, že odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/3/2018 za zločin krádeže. Z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený má celkovo 9 záznamov pre druhovo identickú majetkovú trestnú činnosť a to pre opakované trestné činy krádeže, ale aj pre trestné činy podvodu, neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla a drogovú trestnú činnosť. Z odpisu trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli za predchádzajúcu trestnú činnosť ukladané alternatívne tresty (trest povinnej práce,) a tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom. Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života, najmä početnosť a druhová rovnorodosť majetkovej trestnej činnosti tak nesvedčia v prospech novej prognózy, že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie je podľa názoru súdu nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu v podobe potrestania formou alternatívnych trestov preukázať, že vie viesť riadny život, túto možnosť nevyužil, opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený A. B., ktorú bližšie do konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu písomne nezdôvodnil.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správnejmu záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, ako i prvá materiálna podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, avšak nebola splnená druhá z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

K druhej materiálnej podmienke krajský súd v prvom rade uvádza, že túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Na základe správne vykonaného dokazovania okresným súdom má aj krajský súd za to, že u odsúdeného nie je splnená tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Je dôležité poukázať na odpis z registra trestov odsúdeného, z ktorého je zrejmé, že odsúdený bol už deväťkrát súdne trestaný prevažne za páchanie druhovo rovnakej (majetkovej) trestnej činnosti, vo vzťahu ku ktorej je špeciálnym recidivistom. Z odpisu registra trestov je tiež zrejmé, že odsúdenému boli ukladané alternatívne tresty, tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom ako i nepodmienečné tresty. Odsúdený mal teda možnosť preukázať, že či podmiennečné odsúdenie splní u neho očakávaný účel, avšak odsúdený sa opakovane dopustil skutku kvalifikovaného ako trestný čin (v danom prípade dokonca okrem iného opätovne aj zločinu krádeže), za ktorý bol právoplatne odsúdený. Vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť preto možno konštatovať, že takéto okolnosti odôvodňujú obavu, že by v prípade podmiennečného prepustenia odsúdený nebol dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťal sa ďalšej druhovo obdobnej trestnej činnosti. Navyše, ako vyplýva z hodnotenia riaditeľa ústavu, resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je v súčasnosti možné len počas výkonu nariadeného trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je účinná ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Nad rámec uvedeného krajský súd uvádza, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, 4 Urtos/9/2019) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

K tomu krajský súd dodáva, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, ktoré však sú v prípade odsúdeného vzhľadom na mnohosť záznamov o jeho odsúdeniach a tiež vzhľadom na opätovné páchanie druhovo rovnakej trestnej činnosti odsúdeným jasne preukázané. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodíť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spolužitia je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu.

Záverom krajský súd iba pripomína, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.